

Oliver Martin Hausberg
Askvikbakken 14

4130 HJELMELAND

Deres ref.

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
Sak nr. 2016/14391 / AOD

Dato
23.09.2016

Delegasjonssak RO56/2016

**SVAR PÅ SØKNAD OM HELIKOPTERTRANSPORT AV FELT VILLREIN I DYRAHEIO
LANDSKAPSVERNOMRÅDE, GNR/BNR, 187/1, SULDAL KOMMUNE**

Viser til søknad datert 23.09.2016 om løyve til helikoptertransport av felt villrein frå fastsette landingsplassar i Dyraheio landskapsvernområde.

Forvaltningssekretariatet for Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiene og Frafjordheiene har etter delegert mynde fatta det dette vedtaket 23.09.2016.

Med vennleg helsing

Alf Odden
Verneområdeforvaltar SVR

Brevet er godkjent elektronisk og sendast utan underskrift

Vedlegg

- Løyve

Kopi

Suldal kommune, Fylkesmannen i Rogaland, Miljødirektoratet

I prosessen med utarbeidinga av den nye forvaltningsplanen for SVR kom det fram et forslag om å opne for henting av felt villrein med helikopter frå jakt områda lengst inne i heia. Steinkilen ligg om lag fem timars gange frå bilveg, og å bære ut slakt er svært tidkrevende for jegerar med store kvoter.

Formell bakgrunn for vurdering og vedtak

- Forskrift om vern av Dyraheio landskapsvernområde med biotopvern av 26.09.1997
- Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane, godkjent 2015
- Naturmangfaldslova

Heimelsgrunnlag

Dyraheio landskapsvernområde med biotopvern vart oppretta ved kongeleg resolusjon 26.09.1997. I kapittel III i verneføreskrifta heiter det at *"Føremålet med landskapsvernet er å ta vare på eit særmerkt fjellområde med urørt natur, rikt planteliv med m.a. bergjunker, verdifulle stølsområde og beitelandskap, eldre og nyare kulturminne etter støling, heibeiting, jakt, fiske og fangst. Føremålet er også å ta vare på viktige leveområde for viltet, spesielt å sikre eit samanhengande fjellområde og delar av livsgrunnlaget for den sørlegaste villreinstamma i Europa"*.

Motorferdsle i verneområdet blir regulert av verneføreskrifta sitt kapittel kapittel IV, punkt 3.1. Her heiter det at *"Motorisert ferdsl i utmark og i vassdrag er forbode. Flyging lågare enn 300 m over bakken og landing er forbode"*. Vidare heiter det at *"Forvaltningsstyresmakta eller den forvaltningsstyresmakta gjev fullmakt, kan likevel gi løyve til motorferdsel i særskilde høve"*.

Omsøkte tiltak kjem etter vårt syn inn under kapittel IV, punkt 3.1 i verneføreskrifta, og krev derfor dispensasjon etter kapittel IV, punkt 3.1 for å kunne gjennomførast.

I Forvaltningsplan for verneområda i Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Frafjordheiane er helikoptertransport av felt villrein nærare omtalt i Kapittel 2.4.3 Retningslinjer for motorferdsel.

- *I kommunar med villreinjakt kor det i løpet av høringsprosessen har blitt meldt inn behov om landingsplassar i område som ikkje er omfatta av ordninga i punkt 5.3 bokstav c i verneføreskrifta for Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiane landskapsvernområde, er det innført ei prøveordning kor det kan gjevast løyve til lufttransport for henting av felt villrein frå landingsplassar som er nærare fastsett i forvaltningsplanen. Prøveordninga vil gjelde for tre år (2015-2017) og verneområdestyret vil etter ei evaluering vurdere om prøveordninga skal vidareførast. Verneområdestyret kan i løpet av prøveperioden ta bort eller flytte landingsplassar dersom omsynet til villreinstamma eller andre tilhøve gjer det naudsynt*
- *Søknadane må sendast inn innan 10. august slik at dei er ferdig handsama innan villreinjakta tek til. I løyva vil det bli fastsett faste landingsplassar utanfor verneområda for å sikre kontroll frå politiet og SNO. Det kan og bli fastsett bestemte tider på døgnet kor transportane må gjennomførast. Alle som har fått løyve i forsøksperioden, må rapportere talet på transportar til forvaltningssekretariatet så snart villreinjakta er over. Det er ikkje nokon automatikk i at løyve vil bli gjeve; kvar sak vil bli handsama individuelt, og omsynet til m.a. kunnskapsgrunnlaget, føre-var-prinsippet og samla belastning vil bli lagt vekt på*

I Dyraheio landkapsvernområde omfattar ordninga landingsplassane Austre Kaldevatn, Steinkilen og Grjotdalsneset. Ved Austre Kaldevatn kan landing skje i ei sone på 50 m rundt vatnet, mens landingane ved Steinkilen og Grjotdalsneset må skje innafor ei sone om lag 100 m frå Suldal fjellstyre sine hytter. I samråd med SNO er det bestemt at landing utanfor verneområde må skje på ein av dei offentlege landingsplassane Kilen på Nesflaten, Prestavikjo på Suldalsosen og Garaneset på Sand. Dette er viktig for at

SNO kan utøve ein effektiv kontroll. I 2016 kan og landingsplassar ved Mostøl, Saurdalstippen og Oddatjønnedammen nyttast.

I samråd med Suldal fjellstyre og Kontaktutvalet for Dyraheio og Kvanndalen, blir det i 2016 ikkje sett grenser for kva tid på døgnet helikoptertransportane kan gjennomførast.

Vurdering

Naturmangfaldlova

Etter § 7 i Naturmangfaldlova skal dei miljørettslege prinsippa i §§ 8 til 12 leggjast til grunn som retningslinjer ved utøving av offentleg myndigheit. Forvaltingsstyresmakta må ved alle tiltak som vedkjem naturmangfaldet, vurdere søknadane etter desse paragrafane.

Innverknad på verneverdiar og verneføremål

Dei tre omsøkte landingsplassen ved Austre Kaldavatn, Steinkilen og Grjotdalsneset ligg om lag 1100-1200 moh i eit ope og storkupert høgfjellsterreng med fleire store vassflater. Det er mykje bart fjell i område, men og område med relativt rik vegetasjonen som er dominert av gras og urter.

Denne delen av Dyraheio blir mykje brukt av villreinen på ulike tider av året. Mellom anna blir område brukt til vinterbeite og villreinen nyttar og område til beite på seinsommaren. Dette blir og stadfesta av resultatane frå NINA sitt GPS-merkeprosjekt (NINA rapport 694/2011). Her er det dokumentert at heile sju av dei åtte simlene som har nytta nordområdet har vore i det aktuelle område den tida dei hadde sendar. I Norsk Villreinsenters rapport Kartlegging av villreinens arealbruk i Setesdal Vesthei-Ryfylkeheiene og Setesdal Austhei (NVS rapport 6/2010) er det registrert fleire villreintrekk i området. Det går eit trekk 500 m nordvest for Grjotdalsneset og eit trekk 700 m nordaust for hytta. Det går og eit villreintrekk om lag 500 m nord for den austligste delen av Austre Kaldavatnet. I tillegg går det trekk 300 m sørvest og 700 m søraust for hytta i Steinkilen.

Kunnskap om naturmangfaldet i området baserar seg og på Miljødirektoratet sin naturdatabase med innsyn til sensitiv informasjon (www.naturbase.no) og tilsvarande informasjon i Temakart Rogaland. Det er ikkje registrert informasjon om prioriterte arter, trua eller nær trua arter på Norsk rødliste for arter 2015 eller andre verdifulle arter. Det er heller ikkje registrert informasjon om utvalte naturtypar, trua eller nær trua naturtypar på Norsk rødliste for naturtypar 2011 eller andre verdifulle naturtypar. Det er heller ikkje komme fram andre opplysningar som tyder på at det finns slike arter og/eller naturtypar i det aktuelle område.

Kunnskap om kulturminne i området baserar seg på Riksantikvaren sin kulturminnebase (www.askeladden.no). Det er ikkje registrert kulturminne i nærleiken som kan ta skade av den omsøkte motorferdsle.

Kunnskapsgrunnlaget (§8) som ligg føre for å vurdere dei omsøkte tiltaka si innverknad på verneverdiar og verneføremål, må derfor vurderast som tilstrekkeleg til at forvaltningsstyresmakta kan fatte vedtak i saka. §9 om "Føre var prinsippet" vil derfor bli tillagt mindre vekt i dei følgjande vurderingane.

§10 tek føre seg den samla belastninga av økosystemet i området. Ved Grjotdalsnestet står det ei hytte som tilhøyrar Suldal fjellstyre, ved Austre Kaldavatnet står det ei privat jakthytte, mens det i Steinkilen står ei fjellstyrehytte, samt ein stall og to eldre jakthytter i stein. Utover desse bygningane er det ikkje andre tekniske inngrep i område. Kvar av dei to fjellstyrehytten har om lag 150 overnattingar i året og om lag 50 av desse er i villreinjakta. Det er ikkje gjeve andre helikopterløyver til nokre desse stadene i 2016, men det vil truleg bli gjeve om lag 10 andre løyve i samband med villreinjakta.

I 2015 vart det i samband med denne prøveordninga gjeve 10 løyver til helikoptertransport av felt villrein som til saman omfatta 23 turar. Av desse vart berre tre løyver nytta og det vart berre gjennomført tre landinger med helikopter i løpet av jakta. For 2016 kan ein derfor rekna med maksimalt 3 landingar på kvar av dei tre landingspunktane fordelt på eit tidsrom på 40 dagar.

Desse transportane vil medføre ei auke av den motorisert ferdsle i området og dermed ei auka belastning på naturmangfaldet. Skadeverknadane av helikoptertansportane vil i hovudsak være knytt til forstyrring av villrein. Samstundes vil det være mykje jegerar ved dei tre landingspunktane i villreinjakta slik at det trulig

ikkje vil være mange villrein nær landingspunkta. Forstyrringa av villrein frå desse helikoptertransportane vil derfor trulig bli avgrensa og vil ikkje medføre ei kritisk belastning av økosystemet i området.

§12 omhandlar miljøforsvarleg teknikkar, driftsmetodar og lokalisering. I samband med utarbeidinga av forvaltningsplanen er det blitt dokumentert eit behov for transport av felt villrein frå dei indre delane av Dyraheio. Talet på fellingsløyver for prøveperioden 2015-2017 er høgt slik at fleire grunneigarar har mange dyr som kan fellast. Saman med store avstandar skapar dette eit behov for ein effektiv uttransport av kjøttet. Lokaliseringa av dei tre landingspunkta er og eit resultat av ein omfattande prosess i arbeidet med forvaltningsplanen. Landingspunkta er i hovudsak bestemt med bakgrunn i kor hovudtyngden av jegerane oppheld seg under jakta.

§11 legg til grunn at eventuelle kostnader ved miljøforringing skal bærast av tiltakshavar. Tiltakshavar er fullt og heilt ansvarleg for ei miljømessig god løysing.

Konklusjon

Den omsøkte motorferdsla er såpass avgrensa i omfang at forstyrringane den medfører må kunne karakteriserast som kortvarige og forbigåande. Transportane vil derfor berre i liten grad vil ha ein negativ innverknad på verneverdiane i Dyraheio landskapsvernområde. Tiltaket kjem heller ikkje i konflikt med verneføremålet for verneområdet.